

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ПАРЛАМЕНТАРЕН ИНСТИТУТ

ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА ЗА ПАСИШТА - компаративен преглед -

Славчо Маркоски

Советник - истражувач и аналитичар од областа на земјоделски науки и храна

ноември 2021 година

СОДРЖИНА

РЕЗИМЕ	2
ВОВЕД.....	3
1. РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	3
2. РЕПУБЛИКА АЛБАНИЈА	5
3. БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА	6
4. РЕПУБЛИКА СРБИЈА.....	8
5. РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА	8
6. ЦРНА ГОРА.....	9
ЛИСТА НА ИЗВОРИ	11

РЕЗИМЕ

Предмет на овој компаративен преглед е законската регулатива за пасиштата кои се во државна сопственост и стопанисување во Република Албанија, Босна и Херцеговина, Република Србија, Република Северна Македонија, Република Хрватска и Црна Гора.

Во наведените земји давањето на закуп на државно земјоделско земјиште (пасишта) се регулира со домашното законодавство односно со закони и правилници. Во Хрватска и во Босна во правилниците е наведена минимална цена за закуп на државно земјоделско земјиште (пасишта). Во другите земји цената ја одредуваат локалните самоуправи, надлежните државни институции или Советот на министри (Албанија).

Во Северна Македонија во постоечкиот Закон за пасишта не е регулирана минималната почетна цена за закуп на пасишта во државна сопственост, додека со новиот предложен закон се регулира истата во зависност дали се работи за давање на пасишта под закуп до 10 ха, над 10 ха или за не инвенторизирани пасишта. При дефинирање на поимот пасиште во постоечкиот закон наведено е дека се површини обраснати со трева над **3 ха**, додека со новиот предлог-закон тргната е минималната површина. Исто така, новина е дека за да може да се даде државно пасиште под наем мора да се добие мислење од националните паркови. Со новиот предлог закон дадени се условите под кои едно физичко или правно лице може да учествува во постапката за користење на државно пасиште, за која намена ќе се користи пасиштето и под кои услови може да дојде до раскинување на договорот за давање под закуп на пасиште во државна сопственост.

ВОВЕД

Предмет на овој компаративен преглед е законската регулатива за пасиштата во државна сопственост и нивно стопанисување. Во овој компаративен преглед се опфатени законите и подзаконските акти во: Република Албанија, Босна и Херцеговина, Република Северна Македонија, Република Србија, Република Хрватска и Црна Гора .

Оваа истражувачка работа е изработена **по сопствена иницијатива**, согласно *Правилникот за вршење на надлежностите на Парламентарниот институт*.

1. РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Во нашата држава вкупната земјоделска површина изнесува 1.261.687ха. Пасиштата учествуваат со над 50% од вкупната површина односно 743.911ха (2020година)¹. Пасиштата во Република Северна Македонија се регулирани со Законот за пасиштата со кој се уредува управувањето, унапредувањето и користењето на пасиштата во државна сопственост² и со Правилникот за утврдување на условите, начинот на управувањето, користењето и распределбата на пасиштата во непосредна близина на селско населено место³. Под пасиште во смисла на овој закон, се подразбираат и површини обраснати со трева поголеми од **3 хектари** што се наоѓаат во границите на шума, доколку не се наоѓаат во пребирна шума и во шума или делови од шуми во кои се вршат мелиоративни мерки и обновување. Со пасиштата во државна сопственост стопанисува Јавното претпријатие за пасишта на начин што се грижи да се сочува нивната површина и да се зголеми нивната вредност, да се обезбеди најголем прираст на трева според природните услови.

Со новиот Предлог-закон за пасишта⁴ предложен од Владата се уредуваат основањето, организацијата и работењето на Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта, правилата на управување, доделување, продажба, користење, бонитет и класификација на пасиштата, биолошката разновидност, чувањето како природно богатство, прибирањето на дополнителни производи кои се користат како храна на пасиштата, финансирањето, контролата и надзорот врз стопанисувањето со пасиштата како и други прашања од значење за пасиштата. Исто така, со овој закон се регулира и основањето, функционирањето и обврските на Јавното претпријатие за стопанисување со пасишта во државна сопственост. Стопанисувањето на пасиштата е дејност од јавен интерес и треба да се почитуваат принципите: сигурност во давањето на услугите, континуитет и квалитет на услугата, како и трајно да се сочува

¹ Официјална интернетска страница на Заводот на статистика на република Северна Македонија **Северна Македонија во бројки, 2021** https://www.stat.gov.mk/publikacii/2021/MKbrojki_MK_web.pdf

² Закон за пасиштата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 3/1998; 101/2000; 89/2008; 105/2009; 42/2010; 116/2010; 164/2013; 193/2015 и 215/2015 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 110/2021), <https://www.slvesnik.com.mk/>

³ Правилник за утврдување на условите, начинот на управувањето, користењето и распределбата на пасиштата во непосредна близина на селско населено место <https://dejure.mk/zakon/pravilnik-za-utvrduvanje-na-uslovite-nachinot-na-upravuvanjeto-koristenjeto-i-raspredebata-na-pasishтата-vo-neposredna-blizina-na-selsko-naseleno-mes>

⁴ Официјална интернетска страница на Енер – Предлог-закон за пасишта (Нацрт-верзија 1.3 - ЗАКОН ЗА ПАСИШТА) https://ener.gov.mk/Default.aspx?item=pub_regulation&subitem=view_reg_detail&itemid=68649

површината под пасишта, да се зголеми нивната вредност и да се обезбеди континуиран прираст на тревниот состав според природните услови. Понатаму, треба да се обезбеди континуирано стопанисување со пасиштата на начин и во обем со кој трајно се одржува и унапредува нивната производна способност, биолошката разновидност, способноста за обнова и виталноста во интерес на сегашниот и идниот развој на економските, еколошките и социјалните функции на пасиштата, притоа да не дојде до нарушување на екосистемот. Во новиот предлог-закон за пасишта, под пасиште се подразбира земјоделско земјиште обраснато со трева на кое се развива и расте природен биорастителен свет, вклучувајќи ги и пасиште во шума, пасишта што се наоѓа во близина на населено место и служи претежно за изгон, одмор и делумно пасење на добиток. Во име на Република Северна Македонија пасиштата во државна сопственост на користење ги дава ЈП „Пасишта“, на начин и под услови предвидени со закон. Пасиштата во државна сопственост може да се даваат на користење по пат на закуп и не смеат да се дадат во подзакуп и плодоуживање. Времетраењето на закупот на пасиштата е различен, односно, ако се работи за **неинвенторизирани пасишта, пасишта со површини под 10ха и пасишта со површини над 10ха.**

Неинвенторизирани пасишта се пасишта за кои не е завршена постапката за **инвентаризација**, а се во блокови поголеми од 10 ха. Јавното претпријатие „Пасишта“ може да склучи договор за закуп на пасиштето по претходно спроведена постапка на јавен повик. Времетраењето на договорите за закуп за истите не можат да бидат подолги од **5 години**. Јавното претпријатие „Пасишта“, започнатата **инвенторизација** мора да ја заврши во рок од 5 години од годината на вклучувањето на пасиштето во програмата. Годишна програма за **инвенторизација** на пасиштата ја носи Владата на предлог на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство. Во **инвенторизација** задолжително се вклучуваат сите пасишта во државна сопственост. Програмата за **инвенторизација** се финансира од Буџетот на ЈП „Пасишта“, Буџетот на Република Северна Македонија и од странски донатори.

Постапката за јавен оглас за давање на пасишта под закуп во државна сопственост до 10ха ја распишува министерот, по претходно добиена согласност од Владата. За површини над 10ха за давање на пасишта под закуп во државна сопственост, постапката се врши по пат на јавно надавање. Министерот го распишува огласот со претходна согласност од Владата. Јавниот оглас согласно овој предлог закон, се објавува во најмалку три дневни весници кои се издаваат во Република Северна Македонија од кои во еден од весниците што се издава на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик.

Пасиштата во државна сопственост може да се даваат под закуп по пат на јавен оглас, со прибирање на понуди и со непосредна спогодба. Пасиштата согласно овој закон може да се дадат под закуп, и тоа:

- за напасување на ситни и крупни преживни животни до 10 години,
- за напасување на коњи и други копитари до 10 години,
- за спортско-рекреативни активности и рурален туризам до 30 години,
- за преработка на примарни сточарски производи, продажен простор за производите добиени од земјоделската дејност, за сместување, исхрана,

едукација, рекреација и продажба на производи за потребите на домаќинствата на лицата ангажирани во производството на примарни и преработени сточарски производи, собирни центри за млеко, печурки и лековити растенија до 30 години.

За пасиштата во државна сопственост кое се даваат на јавен оглас или јавен повик, ќе се доделат под закуп на физичко лице на возраст до 40 години или на трговско друштво со управител или извршен директор на возраст до 40 години, обврската за плаќање на закупнина од страна на закупецот настапува три години по влегувањето во сила на договорот за закуп. Пасиштата дадени на користење, не смеат да се дадат под закуп и плодоуживање. За пасиштата во државна сопственост дадени под закуп, се плаќа годишна закупнина најдоцна до 31 јули во тековната година за претходната година. Висината на закупнината односно почетната цена по хектар во постапката за јавен оглас за површини **до 10 хектари** е во висина од 2,5% од просечна нето-плата исплатена за минатата година во државата, но не помалку од 10 евра во денарска противвредност, по среден курс на Народната банка на денот на уплатата. Почетната цена по хектар во постапка по јавен оглас за површини **над 10 хектари** е во висина од 5% од просечна нето-плата исплатена за минатата година во Република Северна Македонија, но не помалку од 20 евра во денарска противвредност, по среден курс на Народната банка на денот на уплатата. По завршување со процедурата за јавен оглас/повик со избраниот понудувач, директорот склучува договор за закуп во писмена форма. Условите кои се наведени во договорот мора да се почитуваат до времетраењето на договорот. Во случај кога нема да бидат исполнети дадените услови од закупецот во договорот, закуподавачот договорот може да го раскине еднострано. Казнените одредби односно глобите за непочитување на договорот се движат од 100 евра за физички лица до 3.000 евра за правното лице во денарска против вредност.

2. РЕПУБЛИКА АЛБАНИЈА

Во Албанија давањето на земјоделско земјиште во државна сопственост (пасишта) под закуп е регулирано со Закон бр.9693 “Закон за пасиштата и ливадите”⁵ од 19.3.2007, а одговорна институција е Фондот за пасишта. Државните пасишта и ливади се даваат на користење за пасење на стоката или за косење на тревата според тарифите одредени со одлука од Советот на министрите. За привремена употреба за пасење, пасиштата им се даваат на стопанисување на физичките и правните лица за период до **три** години. Кога физичкото или правното лице се стреми да инвестира во подобрувањето на пасиштето или неговата инфраструктура, според планот за одгледување одобрен од Фондот кој ги покрива пасиштата, привремената употреба може да биде до 10 години, под услов планираните инвестиции да се реализираат. Издавањето на пасиштата се прави согласно со носителната способност на пасиштето, определена со планот на одгледување на секоја парцела или потпарцела. Издавањето на пасиштата, ако е под надлежност на централните институции, се опфаќа со категоријата III, од дополнувањето на Законот за

---

⁵ LIGJ Nr.9693, datë 19.3.2007 PËR FONDIN KULLOSOR <https://www.vendime.al/ligj-nr-9693-date-19-3-2007-per-fondin-kullosor/> (албанска верзија)

лиценци и се одобрува според одредбите предвидени со овој член и со другите членови од овој Закон. Издавањето на пасиштата и ливадите за пасење се прави со договор, што се склучува меѓу соодветната одговорна структура за шумите и пасиштата во општината на барателот. Физичкото или правното лице кое добило пасиште или ливада за пасење или за косење, не може да ги издаде целосно или делумно на трето лице со друг договор. Деталните правила за издавање на користење на пасиштата или ливадите за пасење или косење се усвојуваат од Советот на министрите. Давање на користење на пасиштата и ливади се дозволува за привремени градби за магацини и центри за бачила, центри за обработка на млечни производи, за мелници, за привремени куќи за летување на фармерите. Според член 15 од овој Закон, физичкото или правното лице, кое го добива пасиштето под закуп, за објектите кои ќе ги изгради на добиената површина, добива и одобрение од соодветната одговорна општинска структура за шуми и пасишта. За општинските пасишта одобрението се издава од општината. Доколку давањето под закуп е во надлежност на централните институции, тогаш се врши според Законот за лиценции или според одредбите предвидени во овој Закон. Советот на министрите одлучува за користење на еден од овие два начина, според поделбата во поткатегории. Процедурата за давање на користење на површината на пасиштето, според овој Закон, се усвојува од Советот на министрите. Физичкото или правното лице за добиената површина плаќа годишна закупнина за нејзино користење. Вредноста на закупнината се пресметува според видот на дејноста, нејзиното траење и добиената површина. Висината на закупнината се определуваат со одлука на Советот на министрите.

Со одредбите на Законот бр. 8318 од 1.4.1998 - „Давање под закуп на земјоделското, шумското земјиште, шумите, пасиштата и ливадите кои се државна сопственост⁶“, се одредува правото на државата за давање под закуп, на правни и физички лица, од земјата и странство, на земјиштето кое што е во државна сопственост. Според овој закон под поимот **концедент** (закуподавец) се подразбира државата, претставена од Министерството за земјоделство и храна и од органите кои се во неговите рамки кои имаат право да склучат договор за закуп на земјоделско и шумско земјиште, на ливадите и на пасиштата кои се во државна сопственост, со согласност на министерот за земјоделството. Концесионер (закупец) е секое домашно или странско физичко или правно лице кое закупува односно зема под концесија земјиште во државна сопственост согласно одредбите утврдени со овој закон. Времетраењето на закупот за шумите, земјиштето со шумска вегетација, ливадите и пасиштата се врши согласно соодветните одредби на законите за шумите и шумската полиција и за пасиштата и ливадите.

3. БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Во Босна и Херцеговина давањето под закуп на државно земјоделско земјиште (пасишта) е регулирано со **Законот за земјоделско земјиште⁷** и **Правилникот**

⁶ Ligji „Për dhënien me qira të tokës bujqësore e pyjore, të livadheve dhe kullotave që janë pasuri shtetërore“ të ndryshuar” <https://euralius.eu/index.php/sq/biblioteke/prona/ligje/category/364-prona> (албанска верзија)

⁷ Законот за земјоделско земјиште на БиХ; <https://advokat-prnjavorac.com/zakoni/Zakon-o-poljoprivrednom-zemljistu-FBiH.pdf>

за условите и начинот на користење на средствата добиени од размена, закуп и концесија на земјоделско земјиште во државна сопственост⁸. Согласно законот, под пасиште се подразбира површина обрасната со природна трева која се користи само за испаша на добиток и не може да биде обработена (член 58). Со пасиштата кои се во сопственост на државата, а се наоѓаат на територијата на Федерацијата, располагаат кантоните⁹. За концесијата на земјоделското земјиште одлучува Владата на Кантонот, по предлог на министерство во рамките на Кантонот, врз основа на јавен конкурс или собирање јавни понуди. Концесијата за користење на земјоделско земјиште во сопственост на државата ќе се додели на домашно или странско правно лице чија понуда е прогласена за најповолна. Концесионерот е должен да го користи земјиштето во согласност со Законот за концесии и договорна намена и да го зачува и зголемува неговиот производствен капацитет, да го систематизира и заштитува врз основа на проекти кои одговараат на неговата намена. Времетраењето на договорите за давање на закуп на пасишта е од 25 до 50 години¹⁰. **Договорот за концесија** содржи задолжителни одредби и податоци за: класата, големината и културата на земјоделското земјиште, времетраењето на концесијата, начинот и условите за користење на земјиштето, формата, износот и начинот и условите за плаќање на концесијата, можностите и причините за раскинување на договорот или еднострано раскинување на договорот, можностите за сместување на економски-производствени капацитети, помошни уреди и објекти за користење на земјиштето, доколку се во согласност со прописите за просторно планирање и изградба, како и во чија сопственост ќе бидат по истекот на концесијата, залогот и хипотеката. Концесионерот е должен да достави економско-производствена програма (инвестициска програма) која е составен дел од договорот за концесија. Правата и обврските на корисникот на концесијата за користење на земјоделско земјиште според договорот за концесија можат да се пренесат на физичко лице од прв наследен ред, под услов да се занимава со земјоделско производство, до истекот на времетраењето на концесијата¹¹. Одредувањето на цената за долгорочен закуп на земјоделското земјиште (пасишта) се врши според Правилникот за условите за користење на средства од размена, закуп и концесија на земјоделско земјиште во државна сопственост и почетната цена на надавањето за 1ха пасишта изнесува 80 КМ (40,90 евра¹²). Оваа цена може да се зголемува или намалува само во точно определени случаи наведени во членот 7 од самиот Правилник.¹³

⁸ Правилник за условите и начинот на користење на средствата остварени од замена, закуп и концесија на земјоделско земјиште во сопственост на државата, „Службен весник на Босна и Херцеговина“ бр.78/09; <http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/bih146299.pdf>

⁹ Член 59 од Законот за земјоделско земјиште на БиХ; <https://advokat-prnjavorac.com/zakoni/Zakon-o-poljoprivrednom-zemljistu-FBiH.pdf>

¹⁰ Член 117 од Законот за земјоделско земјиште на БиХ; <https://advokat-prnjavorac.com/zakoni/Zakon-o-poljoprivrednom-zemljistu-FBiH.pdf>

¹¹ Член 118 од Законот за земјоделско земјиште на БиХ; <https://advokat-prnjavorac.com/zakoni/Zakon-o-poljoprivrednom-zemljistu-FBiH.pdf>

¹² Официјална интернетска станица на Централната банка на Босна и Херцеговина (официјален курс) <https://www.cbbh.ba/CurrencyExchange/>

¹³ Член 6 и 7 од Правилникот за условите и начинот на користење на средствата остварени од замена, закуп и концесија на земјоделско земјиште во сопственост на државата, „Службен весник на Босна и Херцеговина“ бр.78/09; <http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/bih146299.pdf>

4. РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Во Србија давањето под закуп на земјоделско земјиште (пасишта) во сопственост на државата е регулирано со **Законот за земјоделско земјиште**¹⁴ и со **Уредбата за условите, начинот и постапката за остварување на правата за закуп, критериумите за утврдување на висината на закупнината, како и потребните документи кои се доставуваат по барање за остварување на право за закуп**¹⁵. Во Законот за земјоделско земјиште, се пропишани условите кои корисникот на пасиштата во државна сопственост мора да ги почитува при аплицирање. Времетраењето на закупот на земјоделското земјиште односно пасиштата, не може да биде пократко од 1 година и не повеќе од 30 години, а истото не смее да се дава под закуп на друго лице. Земјоделското земјиште се дава под закуп со Јавен оглас кој го распишува локалната самоуправа во која се наоѓа земјиштето, во рок од 60 дена од донесување на годишната програма на локалната самоуправа и наддавањето има два круга. На јавното наддавање, право на конкурирање имаат правни и физички лица кои се регистрирани во Србија. Право на првенство на закуп при јавно наддавање, за период од 30 години имаат правните лица регистрирани во Регистарот на земјоделски фарми кои се активни. Тие треба да достават инвестициска програма заедно со предлог-мерки за имплементација, која треба да биде одобрена од Комисијата под услов вкупната површина определена за закуп да не изнесува повеќе од 30% од вкупната површина на земјоделско земјиште во државна сопственост наменета за закуп во единиците на локалната самоуправа¹⁶. Просечна површина на пасиштата и ливадите во Србија изнесува околу 671.774 илјади хектари¹⁷. Почетната цена на закупот во првиот круг на јавното наддавање не може да биде пониска од 80% од просечната постигната цена за закуп по хектар, односно во вториот круг не може да биде пониска од 60% од просечната цена за закуп по хектар¹⁸.

5. РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

Во Хрватска давањето под закуп на земјоделското земјиште (пасишта) во сопственост на државата е регулирано со Законот за земјоделско земјиште¹⁹ и Правилници кои ја регулираат распределбата на пасиштата и нивно стопанисување во државна сопственост. Согласно Законот, **заедничко пасиште** е производствено технолошка целина од земјоделско земјиште во

¹⁴ ZAKON O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU ("Sl. glasnik RS", br. 62/2006, 65/2008 - dr. zakon, 41/2009, 112/2015, 80/2017 i 95/2018 - dr. zakon)
https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_poljoprivrednom_zemljistu.html

¹⁵ УРЕДБУ О УСЛОВИМА, НАЧИНУ И ПОСТУПКУ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА ПРВЕНСТВА ЗАКУПА, КРИТЕРИЈУМИМА ЗА УТВРЂИВАЊЕ ВИСИНЕ ЗАКУПНИНЕ ЗА ПРАВО ПРВЕНСТВА ЗАКУПА, КАО И ДОКУМЕНТАЦИЈИ КОЈА СЕ ДОСТАВЉА УЗ ЗАХТЕВ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА ПРВЕНСТВА ЗАКУПА („Службени гласник РС“, број 30/18 од 20. априла 2018. Године <https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/vlada/uredba/2018/30/4>

¹⁶ Закон за земјоделско земјиште на Србија, член 64а;
https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_poljoprivrednom_zemljistu.html

¹⁷ Извештај о стању животне средине у Републици Србији за 2020 годину http://www.sepa.gov.rs/download/Izvestaj_2020.pdf (страница 146)

¹⁸ Закон за земјоделско земјиште на Србија, член 64 став 6;
https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_poljoprivrednom_zemljistu.html

¹⁹ Zakon o poljoprivrednom zemljištu Hrvatske 20/18, 115/18; https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_03_20_402.html

државна сопственост кое може да биде пасиште, ливада, ливада која се коси (за сено), како и неплодно земјиште наменето за заедничка испаша на стоки и живина. Заедничките пасишта можат да се дадат под закуп на физичко или правно лице по пат на јавно надавање за период од десет години, со можност за повеќекратно продолжување. Заедничко пасиште се дава под закуп на заинтересираните понудувачи, физички или правни лица кои се сопственици на стока, запишани во Регистарот на земјоделци, како и на задруги организирани со цел заедничка испаша на заедничките пасишта, чии членови се запишани во Регистарот. Секој избран понудувач во закуп добива физички неодреден дел од пасиштето во површина пропорционална на бројот на грла стока чиј сопственик е. Цената за закуп на пасишта во Хрватска се регулира со Правилникот за начинот на пресметување на почетна цена за закуп на земјоделско земјиште во сопственост на Република Хрватска и пријава за користење на водата за вршење на дејност аквакултура²⁰. Почетната цена за **заеднички пасишта** на целата територија на Хрватска е фиксна и изнесува 250 куни (33 евра) за 1ха, а траењето на закупот е 10 години со можност пак да се конкурира за истиот²¹. За поединечно конкурирање за стопанисување со пасишта цената се разликува во зависност од местоположбата каде се наоѓа пасиштето²². Ако со Правилникот не се наведени одредени катастарски општини, **единечниот закуп** се определува со закуп на единица за соседна катастарска општина со највисока цена за изнајмување на истата катастарска култура. Одлуката за објавување на јавен повик за закуп на **заедничко пасиште** ја врши општинскиот или градскиот совет на чија територија се наоѓа земјиштето, со претходно мислење и согласност на министерството или Градското собрание на Градот Загреб со одобрение од Министерството за земјоделство .

6. ЦРНА ГОРА

Црна Гора поседува 334.048,8 хектари вкупно расположливо земјоделско земјиште, што е околу 24% од територијата на Црна Гора. Површината на искористено земјоделско земјиште изнесува 257.469,6ха²³. Во Црна Гора давањето под закуп на државно земјоделско земјиште (пасишта) е регулирано со **Законот за земјоделско земјиште**²⁴, **Законот за државна сопственост**²⁵ и **Уредбата за продажба и закуп на работи во државна сопственост**²⁶. Под

²⁰ Uredbu o načinu izračuna početne zakupnine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske te naknade za korištenje voda radi obavljanja djelatnosti akvakulture NN 89/2018 https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_10_89_1747.html

²¹ Закон за земјоделско земјиште на Хрватска, член 56; https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_03_20_402.html

²² Прилог 1 од Правилникот за начинот на пресметување на почетна цена за закуп на земјоделско земјиште во сопственост на Република Хрватска и пријава за користење на водата за вршење на дејност аквакултура на Хрватска; https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_10_89_1747.html

²³ Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Црна Гора; <https://www.gov.me/clanak/zakup-poljoprivrednog-zemljišta-u-drzavnoj-svojini>

²⁴ Закон за земјоделско земјиште на Црна Гора; ("Sl. list RCG", br. 15/92 od 10.04.1992, 59/92 od 22.12.1992, 27/94 od 29.07.1994, 73/10 od 10.12.2010, 32/11 od 01.07.2011); https://www.asistent.me/dw/zakoni/zakon_o_poljoprivrednom_zemljištu.pdf

²⁵ Закон за државна сопственост на Црна Гора; <https://wapi.gov.me/download-preview/429337c3-6598-41d3-a057-7397657bae9f?version=1.0>

²⁶ Уредбата за продажба и закуп на работи во државна сопственост на Црна Гора; <http://www.sluzbenilist.me/pregled-dokumenta-2/?id={2A62E21F-9D1D-471B-B852-856C84554BB3}>

пасиште се подразбира површина обрасната со природна трева која се користи исклучиво за испаша и одмарање на добиток (член 14 од Законот за земјоделско земјиште). Согласно член 10 од Законот за земјоделско земјиште право на учество за закуп на земјоделско земјиште (пасиште) имаат правни и физички лица. Согласно Законот за земјоделско земјиште договорот за закуп на земјоделско земјиште мора да биде пополнет во писмена форма и заверен од надлежниот општински орган. Договорот за закуп мора ги содржи следниве податоци: шифра на катастарската култура и класата на земјиште, времетраење на закупот и износот на закупот. Земјоделското земјиште кое е дадено под закуп не може да се дава на друго лице на подзакуп. **Во Законот за државна сопственост** е наведено дека недвижниот и подвижен имот и друг имот во државна сопственост, на кој сопственост има Црна Гора, е на располагање на Владата, доколку со овој закон поинаку не е определено²⁷. Недвижен и подвижен имот и друг имот во државна сопственост, каде што одредени овластувања за сопственост ги врши општината, му се достапни на надлежниот општински орган. Давањето под закуп на земјоделско земјиште може да се изврши и со непосредна спогодба, само по три последователни неуспешни јавни повици за јавно надавање или ако прибирањето на понудите е неуспешно. Проценката за почетна цена за јавно надавање за земјоделско земјиште го одредуваат државните или општинските органи. Давањето под закуп на недвижности се врши со објавување на јавен повик во најмалку еден дневен печатен медиум кој се дистрибуира низ целата територија на Црна Гора и на веб-страницата на државниот орган, општинската власт или јавниот сервис кој ја спроведува постапката. Надлежниот орган може да одлучи да објави јавен повик во еден од меѓународните печатени медиуми.

Изработил: Славчо Маркоски

Одобрила: Ивана Арсовска Трајановиќ

Согласна: Фани Коровешовска

Раководител на Парламентарен институт

Златко Атанасов

---

²⁷Закон за земјоделско земјиште на Црна Гора, член 29;
https://www.asistent.me/dw/zakoni/zakon_o_poljoprivrednom_zemljistu.pdf

ЛИСТА НА ИЗВОРИ

1. Ligji „Për fondin kullosor“
<http://www.qbz.gov.al/Ligje.pdf/pyje%20dhe%20kullota/Ligj%20Nr%209693.pdf>
2. Ligji „Për dhënien me qira të tokës bujqësore e pyjore, të livadheve dhe kullotave që janë pasuri shtetërore“ të ndryshuar”
<http://planifikimi.gov.al/index.php?eID=dumpFile&t=f&f=3890&token=d95179cce34e77f1be8630a156b326d18eaf7ac0>
3. ZAKON O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU "Službene novine Federacije BiH", broj 52/09/10.8.2009./ <https://advokat-prnjavorac.com/zakoni/Zakon-o-poljoprivrednom-zemljistu-FBiH.pdf>
4. PRAVILNIK O USLOVIMA I NAČINU KORIŠTENJA SREDSTAVA OSTVARENIH OD ZAMJENE, ZAKUPA I KONCESIJE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA U VLASNIŠTVU DRŽAVE Službene novine F BiH" broj: 78/09
<http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/bih146299.pdf>
5. Официјална интернетска страница на Заводот на статистика на Република Северна Македонија - **Северна Македонија во бројки, 2021**
https://www.stat.gov.mk/publikacii/2021/MKbrojki_MK_web.pdf
6. Закон за пасиштата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 3/1998; 101/2000; 89/2008; 105/2009; 42/2010; 116/2010; 164/2013; 193/2015 и 215/2015 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 110/2021).
7. Правилник за утврдување на условите, начинот на управувањето, користењето и распределбата на пасиштата во непосредна близина на селско населено место <https://dejure.mk/zakon/pravilnik-za-utvrduvanje-na-uslovite-nachinot-na-upravuvanjeto-koristenjeto-i-raspredelbata-na-pasishtata-vo-neposredna-blizina-na-selsko-naseleno-mes>
8. Официјална интернетска страница на Енер – предлог Закон за пасишта (Нацрт-верзија 1.3 – ЗАКОН ЗА ПАСИШТА)
https://ener.gov.mk/Default.aspx?item=pub_regulation&subitem=view_reg_detail&emid=68649
9. ZAKON O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU ("Sl. glasnik RS", br. 62/2006, 65/2008 - dr. zakon, 41/2009, 112/2015, 80/2017 i 95/2018 - dr. zakon)
https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_poljoprivrednom_zemljistu.html
10. Управа за пољопривредно земљиште на Република Србија
<http://upz.minpolj.gov.rs/sadrzaj/zakonska-regulativa/>
11. Површина на пасишта во Србија
<http://www.rgz.gov.rs/content/Datoteke/Geodetska%20sluzba/Geodetska%20sluz%CC%8Cba%20121.pdf>
12. Закон о пољопривредном земљишту NN [20/18](https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_03_20_402.html), [115/18](https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_03_20_402.html) Република Хрватска
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_03_20_402.html

13. Uredbu o načinu izračuna početne zakupnine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske te naknade za korištenje voda radi obavljanja djelatnosti akvakulture NN 89/2018 https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_10_89_1747.html
14. ZAKON O POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU Crne Gore ("Sl. list RCG", br. 15/92 od 10.04.1992, 59/92 od 22.12.1992, 27/94 od 29.07.1994, 73/10 od 10.12.2010, 32/11 od 01.07.2011) https://www.asistent.me/dw/zakoni/zakon_o_poljoprivrednom_zemljistu.pdf
15. Zakon o drzavnoj imovini Crne Gore <http://www.uzi.gov.me/biblioteka/zakoni>
16. UREDBU O PRODAJI I DAVANJU U ZAKUP STVARI U DRŽAVNOJ IMOVINI (Objavljena u "Sl. listu Crne Gore", br. 44 od 30. jula 2010) <http://www.uzi.gov.me/ResourceManager/FileDownload.aspx?rid=62612&rType=2&file=UREDBA%20O%20NACINU%20%20VODJENJA%20EVIDENCIJE.doc>

Насоки за користење на истражувачките услуги на Парламентарен институт

Кој
ги користи
услугите?

- пратениците
- работните тела
- советите
- пратеничките групи
- генералниот секретар

Зошто?

за обезбедување објективни и непристрасни информации заради:

- подобро аргументирање на ставовите;
- подобро запознавање со предлог-законите и другите акти;
- кристализирање на идејата за поднесување предлог-закон;
- учество на јавни настапи, комуникација со граѓани и дипломатски посети

Како?

- со поднесување барање за истражувачки работи:
- во писмена форма (на пропишаниот образец, потпишан лично од корисникот)
- во електронска форма (преку системот на е-парламент)

Кому
му се поднесува
барањето?

на раководителот на Парламентарен институт
(за дополнителни појаснувања во однос на темата и рокот,
истражувачот и раководителите се консултираат со корисникот
при добивањето на барањето и во текот на изработката на
истражувачката работа)

Какви услуги
и препорачан
минимален рок?

минимум работни дена:

- кратка информација	3
- тематски преглед	5
- хронолошки преглед	5
- статистички/квантитативен преглед	5
- компаративен преглед	7
- опширна информација	10

Што содржат
истражувачките
работи?

истражувачките работи се од информативна
природа, политички неутрални и објективни, се
фокусираат на факти и не содржат препораки, ниту
сугерираат решенија

Што
не може да
биде
побарано?

- правни совети и помош за индивидуални случаи;
- изработка на нацрт-закони или амандмани;
- информации од надлежноста на други сектори во Собранието

parl.inst@sobranie.mk

070 409-544
070 320-341
070 320-349
070 320-348